

Raadsinformatieavond Omgevingsvisie

29 januari 2024

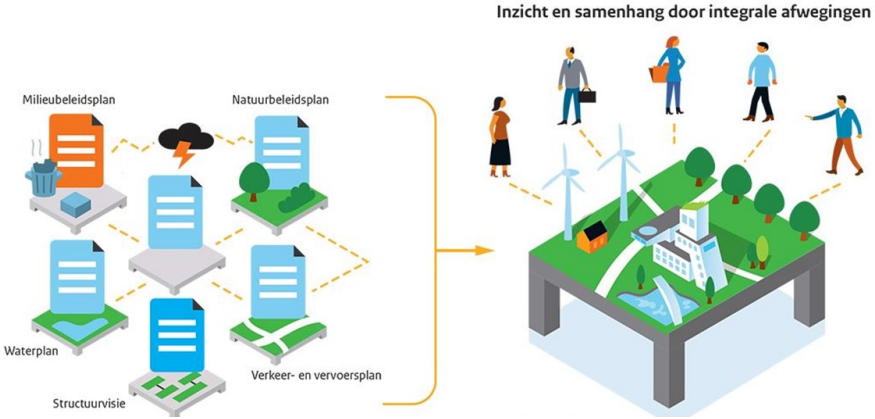
Programma

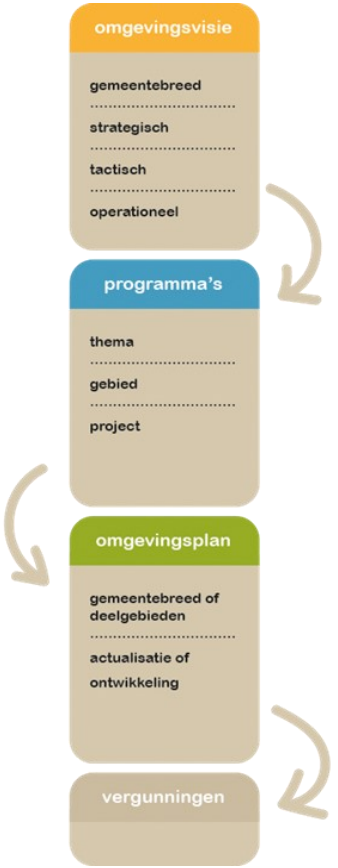
- Omgevingswet en omgevingsvisie
- Uitgangspuntennotitie
- Stand van zaken fase 1
    1. Inventarisatie
    2. Analyse
    3. Verbinding
- Vervolg

Omgevingswet & Omgevingsvisie

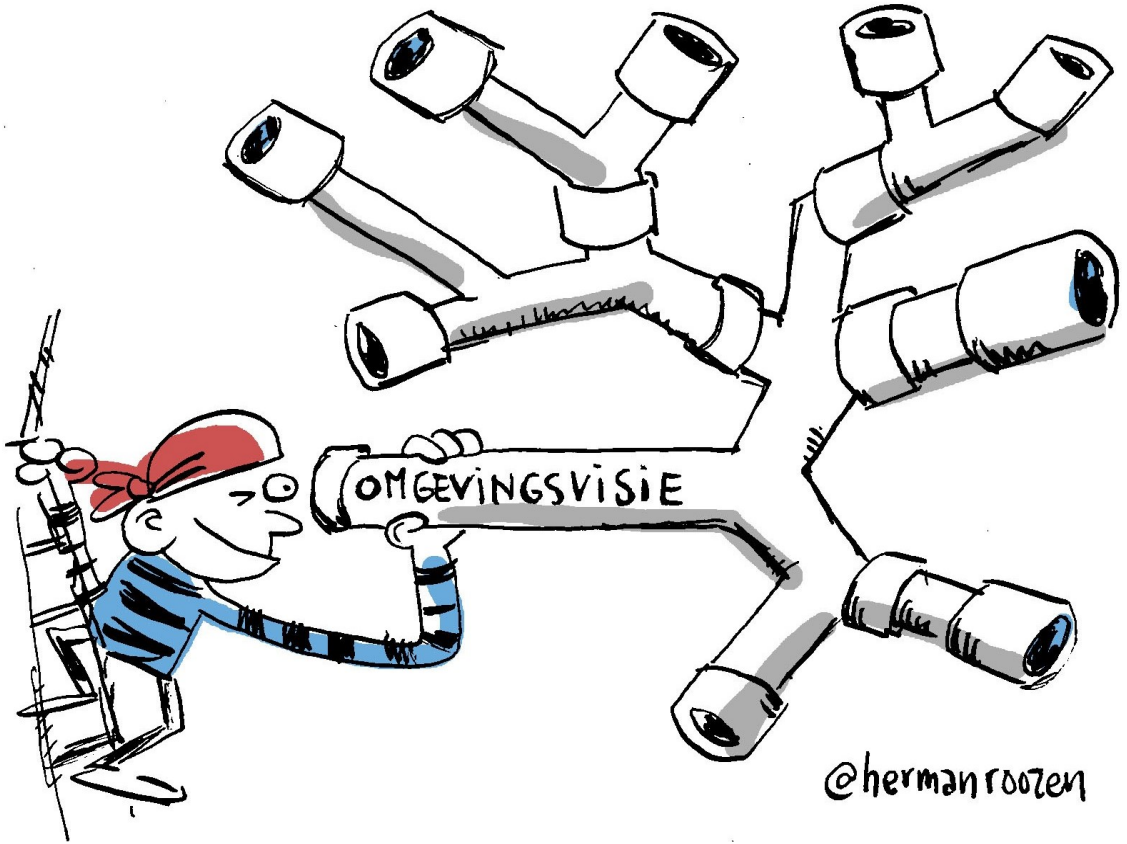
Omgevingsvisie

- Langetermijnvisie tot 2040 (of 2050, of 2100)
- De gehele fysieke leefomgeving én het gehele grondgebied van de gemeente
- Bundeling van alle sectorale visies: sociale, economische en fysieke domein
- Vormvrij en zelfbindend voor de gemeente Emmen
- Uitwerking in programma’s en omgevingsplan

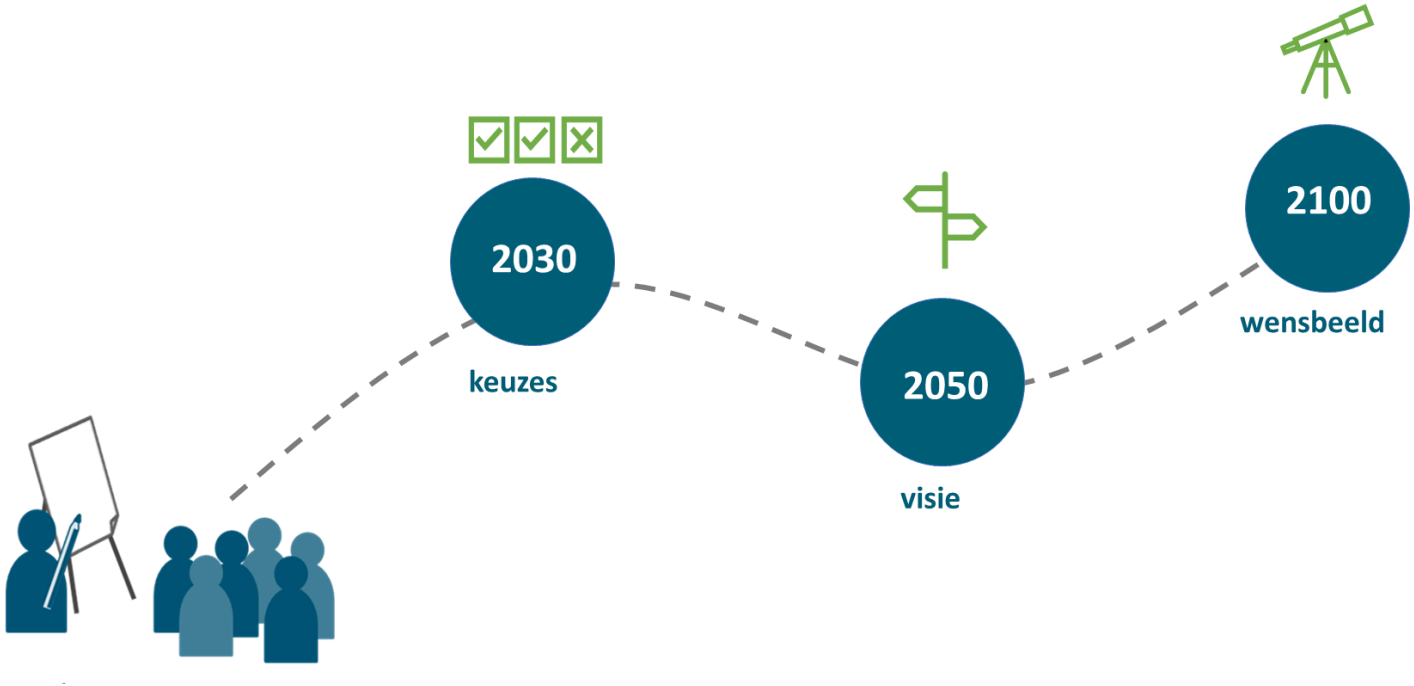

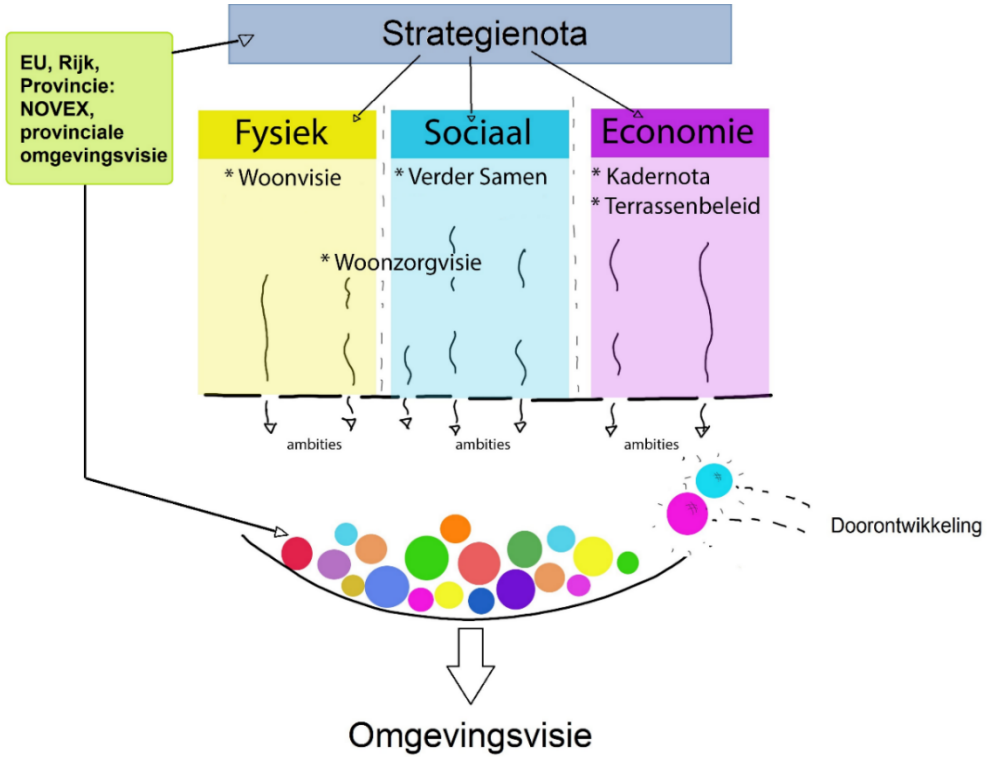
Integraal Werken

Visie voor de lange termijn

Verhouding Omgevingsvisie en bestaand beleid

Uitgangspuntennotitie

Uitgangspuntennotitie

Inhoud

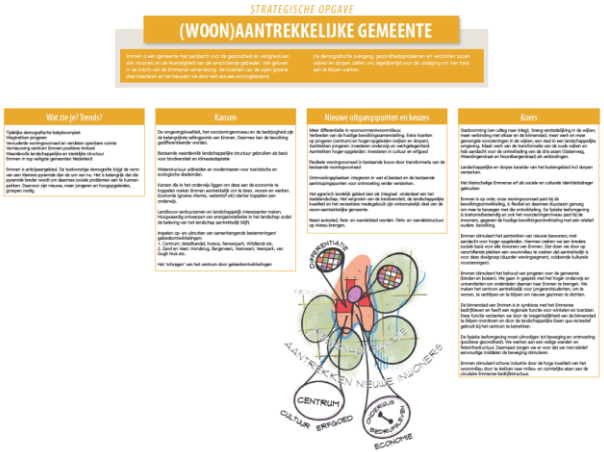
- Goede basis bestaand beleid.
- Ruimtelijke vertaling strategienota (verdieping, meer concreet).
- Verouderde of ontbrekende thema's ontwikkelen of vernieuwen.
- Integraal (fysiek, sociaal en economie)
- Ruimte voor maatwerk, mits in lijn met ambities.
- Datagericht

Vorm en Proces

- Beknopte visie
- Met visuele vertaling (praatplaat/filmpje)
- Doel oplevering in 2025
- Doorontwikkelproces: start met basis, daarna uitbouwen en verdiepen.
- Participatie
  - *Bij doorontwikkeling en nieuwe thema's: passende en actieve participatie*

3 Perspectieven

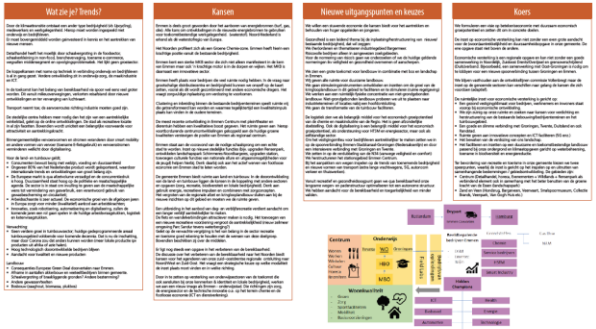
Energiek Emmen

Leefbare en aantrekkelijke gemeente
Leefbare en gezonde dorpen, buurten en wijken en regio.

Duurzame en groene gemeente
Ruimte voor klimaatadaptie en ontwikkeling landelijk gebied.

Economisch veerkrachtige gemeente
Duurzaam economisch groeipotentieel met ordenende netwerken voor energie en circulaire economie.

6 Ambities Strategienota

Leefbare & aantrekkelijke gemeente

1. In Emmen kan iedereen meedoen aan het maatschappelijk leven en heeft daarin **gelijke kansen**. Wij focussen hierbij op kinderen, jongeren en hun ouders, zodat de jeugd het beter krijgt dan generaties voor hen.
2. De ondersteuning die wij inwoners geven, werkt voor hen en is betaalbaar. Wij vernieuwen daarom de werking van de **sociale infrastructuur**

Duurzame en groene gemeente

3. Wij creëren meer ruimte voor de natuur, zijn voorbereid op klimaatverandering en verbinden wonen, werken en de natuur met elkaar. We behoren tot de top 10 van de **groenste gemeenten** van Nederland.
4. Wij worden CO2 neutraal en faciliteren **duurzame energieproductie**.

Economisch veerkrachtige gemeente

5. Emmen **groeit economisch en in aantal inwoners** en verstevigt haar positie als regiokern met goede verbindingen en voorzieningen. We zorgen voor een aantrekkelijke, duurzame en veilige woon- en leefomgeving.
6. Wij behoren tot de landelijke top van groene, slimme en **innovatieve industriekernen**, met zorg en recreatie en toerisme als belangrijke economische pijlers, en een bijpassend onderwijsaanbod.

Lerend Proces

Fase 1 *(2023):* Beleidsanalyse + identiteit van Emmen (basis op orde)

- analyse bestaand beleid
- Formulering kwaliteiten + hoofdopgaven Emmen
- Data-nulmeting
- integreren en verbinden aan de 3 perspectieven

Fase 2 *(2024):* ontbrekende thema's + keuze maken

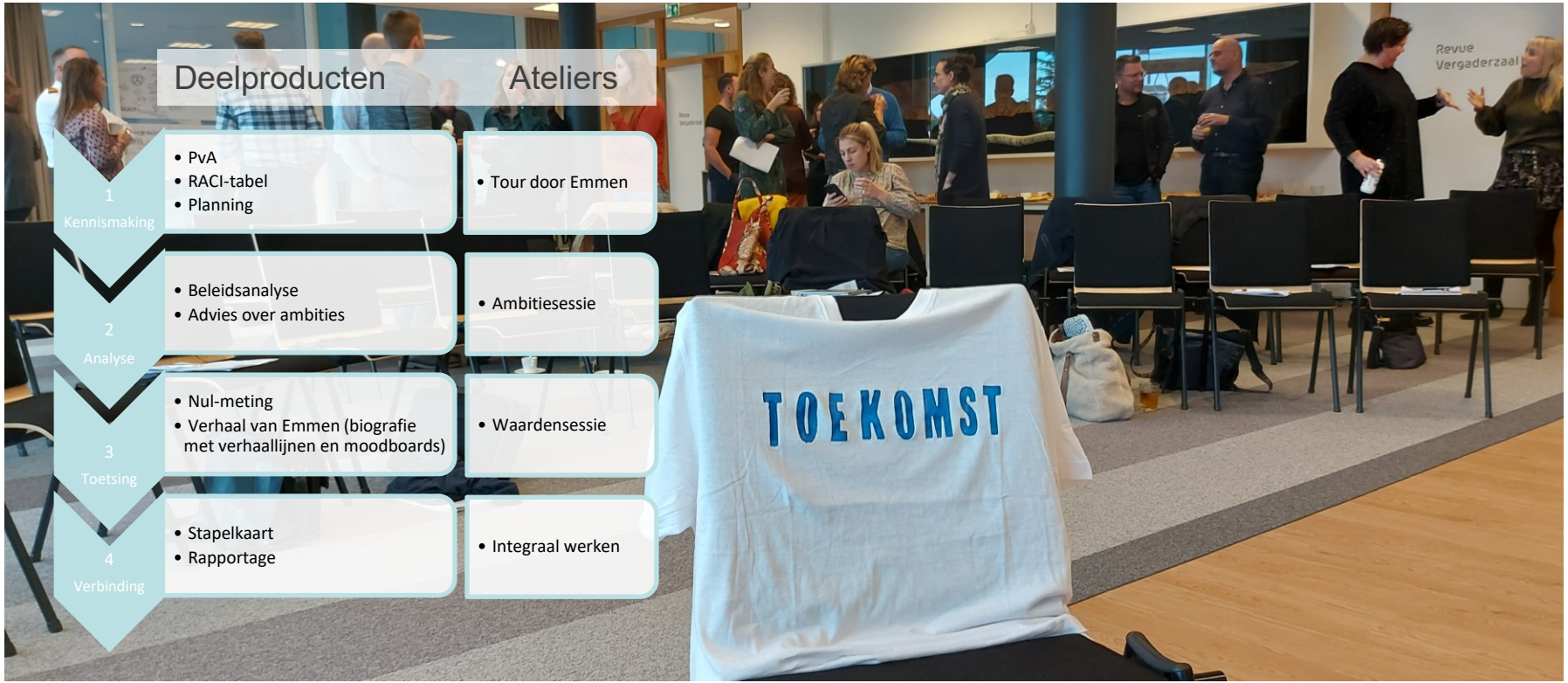
- Focus volgt uit fase 1: ontbrekende onderwerpen, verdieping en keuzes
- Participatieproces extern opstarten

Fase 3 *(2025)*: doorontwikkeling fase 2

- verdieping + prioriteren + vaststellen + advies thematische of gebiedsgerichte programma's (+ MER?)

Stand van zaken fase 1

Plan van Aanpak Fase 1

Deelproducten

Product	• Nulmeting • Verhaal van Emmen	• Beleidsanalyse • Ambitiedocument	• Onderzoekskaart
	Kwaliteiten +	**Ruimtelijke consequenties** =	**Dilemma's in beeld**

Werksessies

Project Start-up

Ambitiesessie

Waardensessie

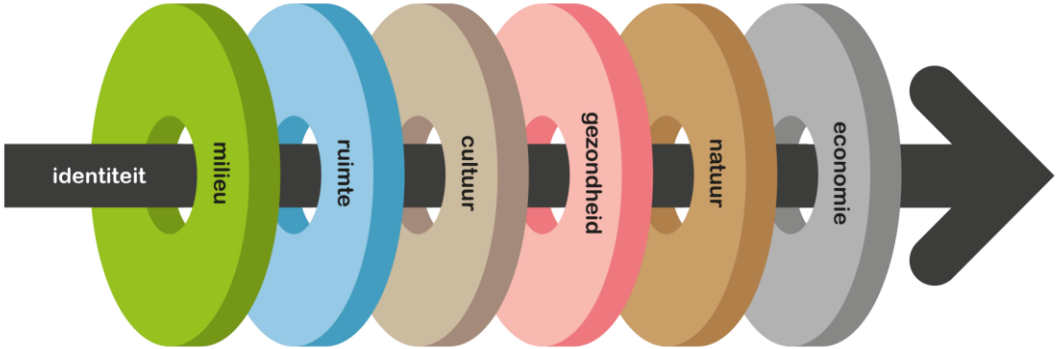
Ruimteclaims

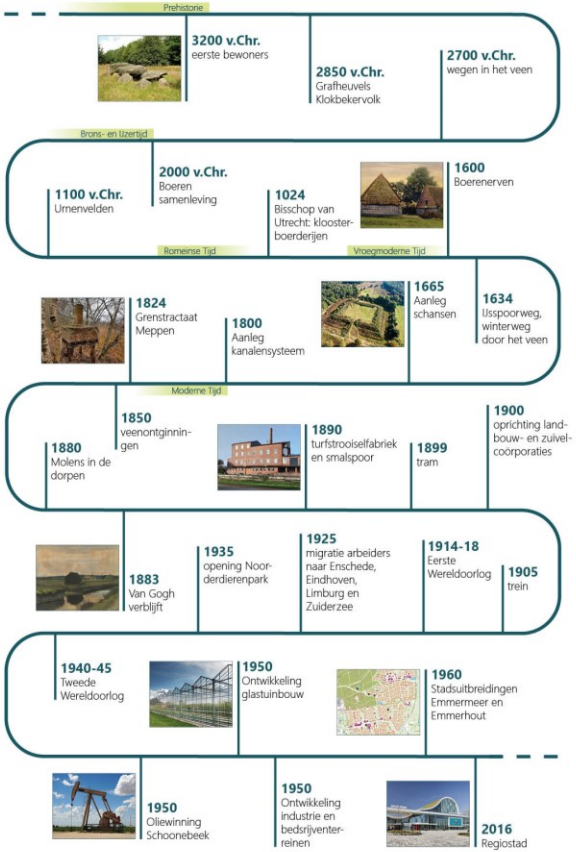

1. Inventarisatie

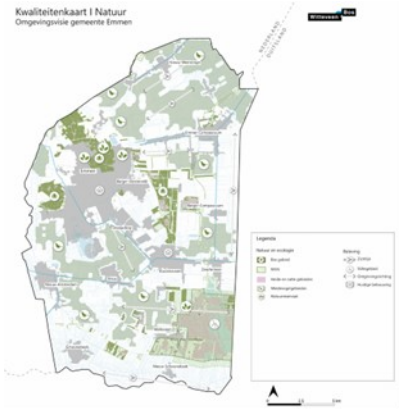
Verhaal van Emmen

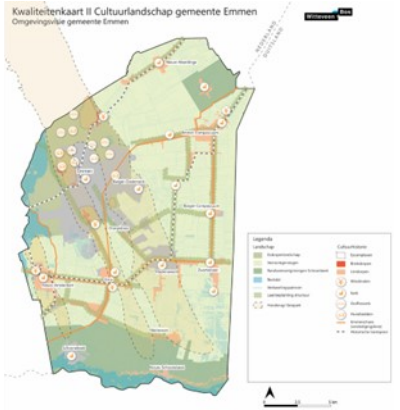

Kwaliteitenkaart

Wat nemen we mee?

Kernwaarden

Wonen	Stedenbouw nieuwe concepten stad Emmen Lintdorpen en brinkdorpen Naoberschap
Groen	Ruimte Landschap/ buitengebied (zand- veen tegenstelling) Recreatie
Industrie	Innovatie en kansen groene chemie Werkgelegenheid en ondernemerschap Grootse bedrijventerrein regio

Verhaallijnen

Organisch / Geloof / Archeologie / Grond / Winning / Natuur / Noaberschap / Arbeid

Verbonden / Ontwerp / Maakbaar / Ondernemerschap / Ruimte / Grenzen / Water

Nulmeting

Samenwerking met DataLab

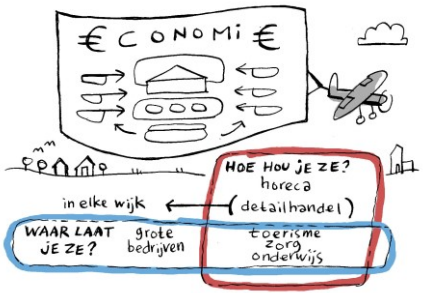

2. Analyse

Ambitie 2050

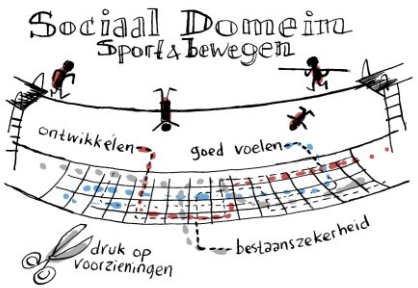
Duurzaamheid is vanzelfsprekend onderdeel in ieder beleidsthema

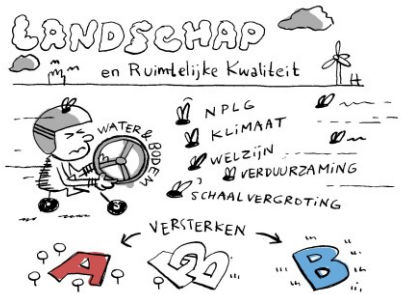
Een economisch duurzame toekomst

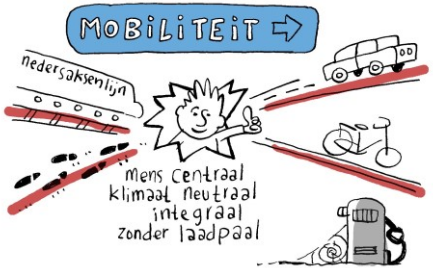
Voortbouwen op de identiteit van Emmen

Sociaal bloeiend met ruimte voor iedereen om zich te ontwikkelen

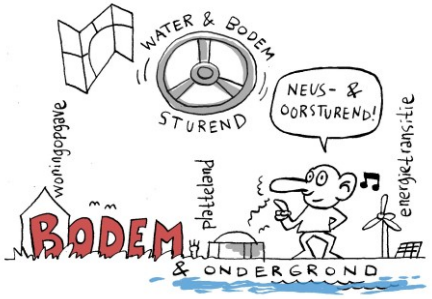
Aantrekkelijke, groene gemeente

Duurzaam bereikbaar Emmen

Sterke (regio) stad met sterke kernen

Water en bodem zijn sturend

Leidende Principes

- **Ontwikkelingen zijn multifunctioneel en aanpasbaar**

Ontwikkelingen dragen bij aan meerdere doelen, zodat we zuinig met de kostbare ruimte omspringen. Plannen worden zo ontworpen zodat ze aanpasbaar zijn als later blijkt dat een andere invulling nodig is.

- **Ontwikkelingen hebben oog voor de lange termijn effecten**

Ontwikkelingen zijn klimaatadaptief en voorkomen een verslechtering van de milieukwaliteit, gezondheid en (water)veiligheid nu en in de toekomst. Afwenteling van problemen in ruimtelijke zin en op komende generaties voorkomen we.

- **Ontwikkelingen worden in samenspraak met de omgeving vormgegeven**

Door de omgeving al vroeg bij ontwikkelingen te betrekken, komen alle belangen, meningen, kennis en creativiteit in beeld, waardoor het plan beter wordt. We denken vanuit de plek, waarbij de aanpak als vanzelf integraal wordt en kijken over de gemeentegrens heen.

- **Ontwikkelingen die voortbouwen op de kwaliteiten en identiteit van Emmen**

Initiatieven bouwen verder aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden van Emmen en voegen nieuwe kwaliteiten toe. Zo ontwikkelen we vanuit de kernwaarden van Emmen en zorgen ervoor dat water en bodem leidend zijn bij de planvorming.

- **Ontwikkelingen op menselijke maat**

Bij het implementeren van beleid staan de mens en zijn leefomgeving centraal. We werken zoveel mogelijk gebiedsgericht, waarbij we naar maatwerk streven en wegblijven van generieke oplossingen voor het geheel.

Beleidsanalyse

50

sectorale visies

Sector	Beleidsstuk
Algemeen	- Strategienota Emmen (2021) - Structuurvisie gemeente Emmen 2020 (2009) - Koersdocument Energiek Emmen (2020) - Coalitieakkoord 2022-2026 (2022)
Wonen	- Woonvisie (buitengeWoon Thuis in Emmen) (2022) - Woonzorgvisie 'Wonen zonder Zorgen' 2023-2026 (2022)
Bedrijvigheid	- Kadernota Economie (2016) - Kadernota Economie Nieuw - Detailhandelsstructuurvisie 2020-2030 (2022) - Beleidskader huisvesting arbeidsmigranten voor tuinbouwgebieden Erica en Klazienaveen 2021 (2021) - Tuinbouwbeleid gemeente Emmen (2012) - Ontwikkelvisie Rundedal (2021) - Structuurvisie Erica glastuinbouw 2012-2017 (2012)
Recreatie en horeca	- Beleidskader Vrijetijdseconomie (2021) - Nota verblijfsrecreatie Emmen (2021)
Milieu en veiligheid	- Beleidsnota externe veiligheid Emmen (2013) - Meerjarenuitvoeringsprogramma bodem 2016-2020 (2016) - Milieuagenda 2013-2016 - Visie op de bodemkwaliteit (2013)
Verkeer en vervoer	- Fietsplan 2018-2024 (2017) - Integrale parkeervisie gemeente Emmen (2017) - Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2012-2020 (2013)
Openbare ruimte	- Toekomstvisie begraven (2021)
Water en riolering	- Gemeentelijk rioleringsplan 2024-2028 (2023)

Sector	Beleidsstuk
	- Structuurvisie Water (2014) - Waterplan Emmen 2030 (2004)
Maatschappelijke voorzieningen en sociaal domein	- Accomodatiebeleid Revisited (2013) - Integraal huisvestingsplan scholen (2021) - Integraal huisvestingsplan sportvoorzieningen (2023) - Beleidskader sociaal domein (2023) - Kadernota sportief bewegen (2017) - Beleidsprogramma veiligheid (2015) - Uitvoeringsagenda veiligheid (2022)
Duurzaamheid, energie en klimaat	- Energienota 2017-2020 (2017) - Transitievisie warmte (2021)
Archeologie en erfgoed	- Beleidsnota archeologie 2013-2018 (2013) - Cultuurhistorische waardenkaart (2017) - Erfgoednota 2017-2022 (2017)
Emmen Centrum	- Zicht op het Rensenpark (2023) - Hoogbouwvisiedocument (2007) - Omgevingsvisie Emmen Centrum (2017)
Emmen Wijken	- Woon en Leefbaarheidsvisie Angelslo (2019) - Woon en Leefbaarheidsvisie Emmerhout 2020-2030 (2020) - Wijkvisie Bargeres 2022-2032 (2022)
Dorpen	- Structuurvisie 'centrumgebied Schoonebeek' (2013) - Woon- en leefbaarheidsvisie Nieuw-Amsterdam/Veenoord (2018) - Woon en Leefbaarheidsvisie Nieuw-Weerdinge (2018)
Buitengebied	- Kadernota Vitaal Platteland 2014-2020 (2013)

Raakvlakkentabel

De kansen en risico's van de raakvlakken bij de ambities op de verschillende thema's zijn onderling verkend.

	Ruimtelijke ontwikkeling	Economie en werkgelegenheid	Cultuur en erfgoed	Milieu, water en bodem	Sociaal domein	Duurzaamheid	Mobiliteit	Buitengebied

Ruimtelijke ontwikkeling		- Bij ontwikkeling de cultuurhistorische waarde (van objecten) behouden en versterken
		- (Ontwikkeling van) industrielocaties in de stad vormen risico voor een veilige woonomgeving
		- Inzetten op de USP van Emmen
		- Verkleining centrum
		- Smart en green city stimuleren
		- Multifunctioneel ruimtegebruik
			- Gevarieerd aanbod van cultuur en recreatie ter bevordering van de leefbaarheid
			- Erfgoed als verbindend element in de openbare ruimte t.b.v. belevingswaarde
			- Cultuur als trekker bij vestigingskeuze
				- Water en bodem als leidend principe + ontwikkelen methodiek
				- Risico: uitbreiding woningvoorraad i.r.t. milieuaspecten (neus- en oorsturend)
				- Ruimteclaim waterberging
				- Er is momenteel geen (actueel)beleid + streven naar boven wettelijke normen
					- Omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en beweging
					- Veilige, aantrekkelijke leefomgeving
					- Inclusieve, toekomstbestendige woningvoorraad die past bij de financiële mogelijkheden
					- Diverse woonwijken
					- Voorzieningen nabij en goed gespreid
					- Bewegtuin
						- Verduurzaming van de woningvoorraad en maatschappelijk vastgoed
						- Nature based solutions
						- Klimaatadaptatie
						  - Wateropvang
						  - Groene leefomgeving
							- Ruimtelijke kwaliteit van infrastructurele projecten
							- Ruimteclaim van infrastructuur en oplaadstations
							- Auto weren ten behoeve van groenontwikkeling
							- Bereikbaarheid hulpdiensten
							- Regionale programmering A37 en ontwikkelingen
								- Stilstof en landbouwgif versus ruimtelijke ontwikkeling en woonomgeving
								- Spanningsveld landbouwgrond, woningbouw en natuur
								- Landschap sturend

Economie en werkgelegenheid	- Voorzieningenniveau behouden en versterken (regiofunctie) - Ruimteclaim campus groene chemie - Maatwerk kernwinkelgebied centrum Emmen - Herstructurering bedrijventerreinen - Circulaire economie		- Verhaal van Emmen vertellen en beleven - Grote diversiteit aan belevenissen voor meerdaags plezier - Actief inzetten van archeologische en cultuurhistorische waarden (economische meerwaarde)		- Aantrekkelijk vestigingsklimaat - Vergroten van de participatie (betaald/vrijwilligwerk/zinvolle dagbesteding, sociale bedrijvigheid) - Passend werk - (Financiële) zelfredzaamheid en bestaanszekerheid - Digitalisering en robotisering - Samenwerking onderwijs en bedrijvigheid	- Duurzaamheid als uitgangspunt voor economische ontwikkeling - Economische bestendigheid	- Optimale bereikbaarheid via weg en spoor waarbij de regionale samenwerking wordt opgezocht - Bereikbaarheid werklocaties per fiets	- Revitalisering bedrijventerreinen - Werven van innovatie landbouw (gerelateerde) bedrijven - Toerisme in het buitengebied
Cultuur en erfgoed	- Herkenbaar houden van de historische en ruimtelijke structuur en samenhang - Ruimtelijke kwaliteit	- Creatieve sector stimuleren - Cultuur als trekker bij vestigingskeuze - Kans voor toerisme		- Risico of kans: water- en bodemsturend en omgang erfgoed			- Hunebed highway en erfgoed bereikbaar	- Cultuurhistorie inzetten voor de ontwikkeling van het landschap - Groen erfgoed
Milieu, water en bodem	- Water en bodem als leidend principe - Water is op voldoende plaatsen bereikbaar én van goede kwaliteit voor recreanten, bewoners en vissers, passend bij de functie van het water.	- Gebied voor risicovolle bedrijven aanwijzen			- Terugdringen gezondheidsverschillen		- Milieueffecten terugdringen, ook als de mobiliteit toeneemt	- Streven naar een goede waterkwaliteit en toename biodiversiteit - Spanningsveld waterpeil (en bodemdaling)
Sociaal domein	- Woningen toevoegen die passen bij de vraag - Bieden van een wooncarrière binnen de wijk - Bewoners stimuleren om mee te denken over hun woon- en leefomgeving - Ruimte geven aan vernieuwende woonconcepten - Herstructurering woningen - Nabijheid - Samenhang wonen, welzijn en zorg		- Cultuur als stimulans voor sociale samenhang - Erfgoed maakt dat je je thuis voelt	- Actieve communicatie over de watertaken + veiligheidsrisico's		- Oog voor haalbaarheid en betaalbaarheid van de transities	- Mens centraal: STOMP; Stimuleren van de fiets boven de auto + MaaS - Negatieve effecten op gezondheid terugdringen - Parkeerplaatsen zijn schoon, heel en veilig - Inzetten op verkeersveiligheid	- Inzetten op een vitaal buitengebied - Rechtvaardigheid water- en bodemsturend (inwoners in kansarme posities ervaren de effecten het sterkst)
Duurzaamheid	- Locatie energie-infrastructuur en opwekking afstemmen op wonen (energiebesparing) en veiligheidsrisico's in acht nemen - Energietransitie met minimale impact op het landschap (inpassing)	- Grondstoffentransitie	- Erfgoed verduurzamen	- Wateropslag - Groenstructuren - Robuuste en flexibele afwatering - Op een duurzame manier met water omgaan			- Zero emission vervoer	- Inpassing van duurzame energie - Ruimteclaim duurzame landbouw
Mobiliteit	- Toenemende verkeersbewegingen bij toevoegingen aan de woningvoorraad - Kansen Nedersaksenlijn en economische en bevolkingsgroei - Verbetering stationsomgeving	- Waterstof als kans - Toenemende verkeersbewegingen bij toevoeging van werklocaties buiten de stad			- Toegankelijkheid: zo groot mogelijke toegang tot de beschikbare vervoerswijzen - Vervoersarmoede tegengaan	- Risico is onvoldoende beschikbaarheid van duurzame energie om duurzame mobiliteit volledig te realiseren		- (Recreatieve) fietsroutes
Buitengebied				- Gebiedseigen water wordt langer vastgehouden om te gebruiken voor de landbouw en natuur - Natuurbrand beheersing	- Behouden en binden van inwoners door het groen en andere natuurlijke elementen - Groenbeleving maakt gelukkig	- Biodiversiteit	- Negatieve effecten voor natuur terugdringen - Bereikbaarheid landschap - Risico verrommeling landschap	

Aandachtspunten Beleid

Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Herstructuringsopgave ruimtelijk uitwerken (prioritering)
	Woningbouwopgave ruimtelijk uitwerken (locatie in-/ uitbreiding)
Sociaal domein	Kadernota opnemen in Omgevingsvisie (ruimtelijk maken) (Gezondheid en Veiligheid)
	Koppeling sociaal & cultuur ontbreekt
Milieu	Lucht en geluid ontbreken
	Water- en bodemsturende kaart ontbreekt
	Restrictiekaart ondergrond ontbreekt
Mobiliteit	Mobiliteitsvisie wordt nu opgesteld
Duurzaamheid	Opnemen in Omgevingsvisie (ruimtelijk maken)
Buitengebied	Visie op landelijk gebied en tuinbouwbeleid verouderd
Cultuur en erfgoed	Erfgoedvisie wordt nu opgesteld
Economie en werkgelegenheid	Kadernota wordt nu opgesteld

Botsingen/Dilemma's

Dilemma	Situatie
Natuur versus Ruimtelijke en economische groei	Stikstof depositie op Natura2000 gebied Bargerveen
	Transformatie landelijk gebied en waterpeil
Bedrijvigheid versus Arbeidsmarkt	Er wordt ingezet op groene chemie en duurzaamheid, maar meeste bedrijvenlocaties zijn vol bestemd
	Sluit de (gewenste) bedrijvigheid voldoende aan op scholingsniveau arbeidskrachten?
Ruimtelijke ontwikkeling versus gezonde leefomgeving	Inbreiding of uitbreiding van de kernen en de wens voor groen en ontmoeting in de omgeving
	Herstructureringsopgave en inzetten op bestaande woonwijken (niet vergeten wat er al is)
Voorzieningen en leefbaarheid versus Economische en demografische ontwikkelingen	Moet (lineaire) economische groei het uitgangspunt zijn?
	Verhouding stad / dorpen en voorzieningenniveau dat nagestreefd wordt.
	In de dorpen verdwijnen horeca, winkels, zorg en sport waardoor ontmoeting en de sociale cohesie afneemt.
Duurzaamheid versus Ruimtelijke kwaliteit	Plaatsing windmolens en zonnevelden
Ruimtelijke kwaliteit versus Mobiliteit	Inpassing Nedersasksenlijn, snelwegpanorama
	Mensen in de dorpen blijven door locatie en afname voorzieningen de auto gebruiken

3. Verbinding

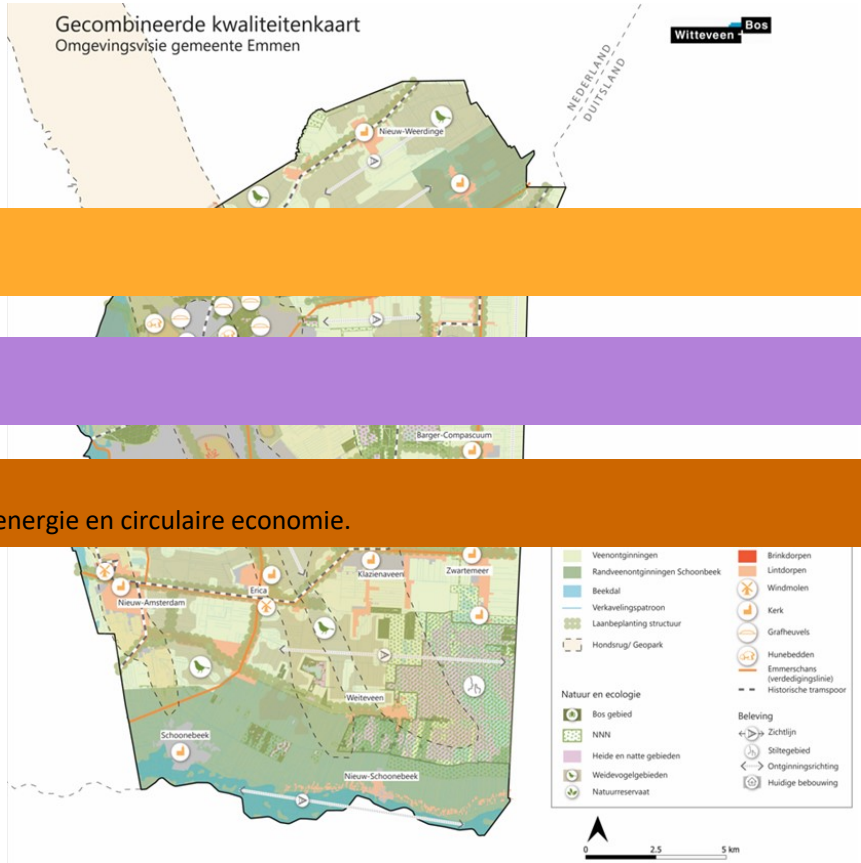
Toekomstige ruimteclaims

Thema’s/transities die ruimte vragen:

- Energie
- Grondstoffen
- Circulair
- Landbouw- en voedsel
- Ruimtelijke ordening
- Onderwijs
- Zorg
- Sociaal

Onderzoekskaart

Perspectief 1 leefbare en aantrekkelijke gemeente

- Leefbare en gezonde dorpen, buurten en wijken en regio

Perspectief 2 Duurzame en groene gemeente

- Ruimte voor klimaatadaptie en ontwikkeling landelijk gebied

Perspectief 3 Economisch veerkrachtige gemeente

- Duurzaam economisch groeipotentieel met ordenende netwerken voor energie en circulaire economie.

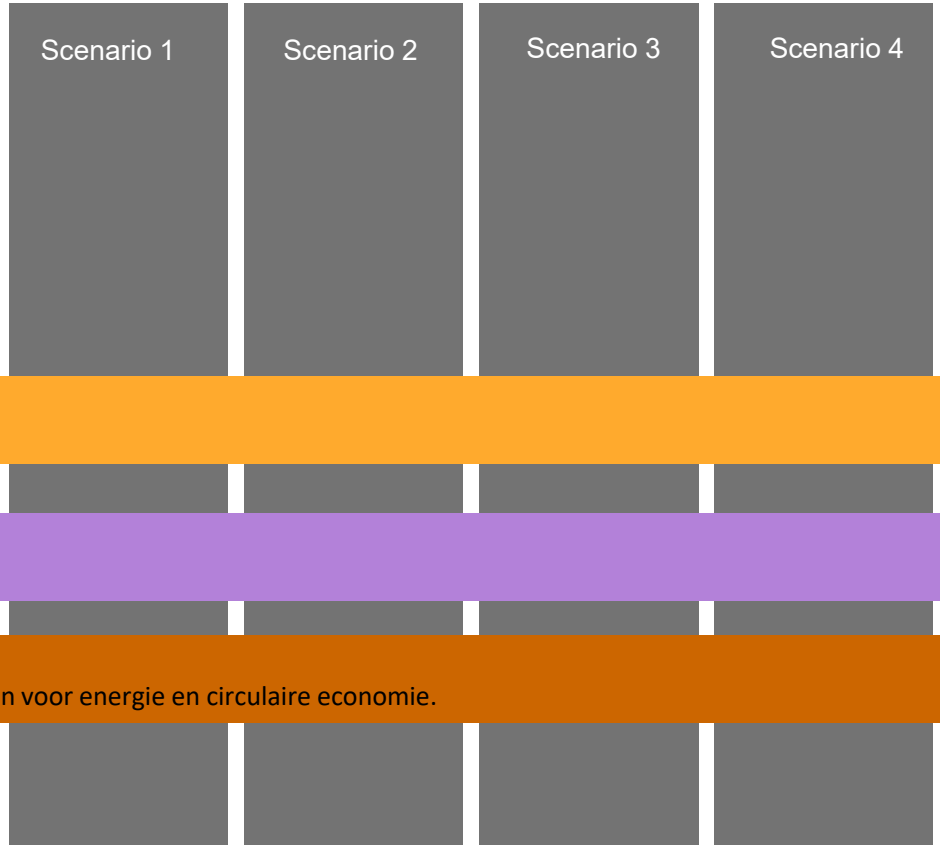
Vervolg

Vervolg proces

	1 Inventarisatie	2 Ontwerpend onderzoek	3 Omgevingsvisie
Producten	• Beleidsanalyse • Ambitiedocument • Nulmeting • Verhaal van Emmen • Stapelkaart	• Integrale opgaven • Scenario's	• Gebiedsuitwerking • (Concept) omgevingsvisie (vorm?)
Organisatie	Integrale werksessies	Ontwerpend onderzoek	Omgevingstafel
Advies	• **Communicatie strategie** • **Participatieplan & proces** • **Ruimteclaims uitwerken**	• **M.e.r light?** • **Advieskaart water- en bodemsturend** • **Sectorale opgaven ruimtelijk vertalen** • **Nulmeting doorontwikkelen**	**Voorkeursvariant gekozen** **Monitoring starten op basis van nulmeting**

Hoe bereik je de toekomst?

Opgave 1 leefbare en aantrekkelijke gemeente
- Leefbare en gezonde dorpen, buurten en wijken en regio

Opgave 2 Duurzame en groene gemeente
- Ruimte voor klimaatadaptie en ontwikkeling landelijk gebied

Opgave 3 Economisch veerkrachtige gemeente
- Duurzaam economisch groeipotentieel met ordenende netwerken voor energie en circulaire economie.

Vervolg

Februari	Resultaten Fase 1 afronden
Februari + Begin Maart	Proces fase 2 voorbereiden - Opstellen Plan van Aanpak (planning) - Opstellen communicatieplan - Opstellen Participatieplan
Maart + April	Resultaten fase 1 + Plan van aanpak (incl. communicatie- en participatieplan) voor besluitvorming College + Raad
April	Start fase 2

Oplevering Omgevingsvisie 2e helft 2025

Einde